

התחממות? זו לא הדאגה שלי

או המדינה. דחפים אלימים, נרקיסזם של מנהיגים ושיפוט לקוי עלולים לגרום לקהילות שלמות לפעול באופן התורם להשמדתן תוך שהן אינן שועות לקריאות אזהרה.

7. חיים את ההווה. טיפול בבעיות עומק גלובליות דורש השקעה גדולה בהווה לטובת העתיד. זה עומד בסתירה לנטייה להתמקד ב"כאן ועכשיו", בעונג, בצריכה על חשבון חסכונות במקום להפנות משאבים לפתרון בעיה עתידית שהשפעותיה ערטילאיות יחסית. גם בנושאים קרובים יותר כמו חיסכון ארוך טווח לפנסיה מתקשים בני האדם לוותר על הנאות ההווה לטובת העתיד שלהם או של ילדיהם.

8. פער בין עמדות להתנהגות. הפסיכולוגיה החברתית והפסיכולוגיה הקוגניטיבית עוסקות באופן נרחב בשאלה כיצד משפיעים על בני אדם בגיבוש עמדות או בשינוי שלהן. רבים מהעוסקים בנושא מבחירים כי גם כשאדם שוכנע לגבי עמדה כלשהי, נותר עדיין פער, קשה לגישור, בין עמדה לבין שינוי התנהגותי. כך למשל, גם אם רבים סבורים ששימוש נרחב במכוניות משפיע על ההתחממות הגלובלית, מכאן ועד ויתור בפועל על שימוש בה, המרחק גדול.

9. שיווק לקוי. יש דוגמאות לקמפיינים מוצלחים למניעת סיכון עתידי, כמו שימוש בחגורת בטיחות ברכב, או הקפדה על קיום יחסי מין מוגנים. אך רוב התהליכים הללו לוו במגוון אמצעים שיווקיים, והצליחו לייצר פרסונליזציה של הסיכון כדי לשנות עמדות והתנהגות. על האמצעים השיווקיים להתמודד עם מגוון המנגנונים הנפשיים שתוארו לעיל. כיום, הם עדיין לא יוצרים הזדהות בקרב קהל רחב.

10. מנהיגות פופוליסטית. התמודדות עם בעיות ארוכות טווח באמצעות השקעות ארוכות טווח, בשיווק של רעיונות, בפיתוח טכנולוגיות ועוד שורה ארוכה של אמצעים דורשת מנהיגות. מנהיגות פופוליסטית ונטולת אסטרטגיה המתבססת בעיקרה על פולחני אישיות, חשיבה קצרת טווח ועידוד חרדות הנוגעות להווה המיידי אינה המנהיגות שתטפל בנושא כבד משקל כמו התחממות גלובלית.

כפי שהדברים נראים, ההתחממות הגלובלית תמשיך להעסיק את אלה שהנושא יקר לליבם ופחות את כולנו. בני נתיים, אם יהיה לנו חם, נגביר את המזון. ואם יהיה לנו קר ננסה להאמין לנשיא דונאלד טראמפ שצייץ בשיא סופות השלגים בחוף המזרחי של ארצות הברית בחורף האחרון כי "מתברר שהתחממות כדור הארץ, אחרי הכל, היא לא בעיה כזאת גדולה".

העובדה שאקמול מעביר כאב ראש לא אומרת שכאב ראש נובע מחוסר אקמול בדם - מסבירים לפעמים רופאים בניסיון ללמד את החולים משהו על אבחנות וסיבתיות. ככה זה, למצבים מורכבים, כמו ההתחממות הגלובלית, יש הסבר רים מורכבים. לכאורה, חשוב שתהיה לנו דעה בנושא, ואולי גם נאמץ התנהגויות חדשות - אבל הסיכויים לכך קלושים. להלן עשר סיבות לכך שהסבירות שלאנשים רגילים יהיה אכפת מהתחממות כדור הארץ היא נמוכה:

1. זה מעבר לתפישתנו. התפישת החילונית, מגובת ברעיונות פסיכואנליטיים, תטען כי אנחנו משליכים על האל את כל מה שנשגב מבינתנו, כמו התנהגותו של הטבע. המאמינים בקיומו של אל, מאמינים שדברים נשגבים כמו התנהגות כדור הארץ ומוג האוויר, הם בשליטתו. כך או כך, אנחנו מתקשים לחוש קרבה לנושאים שקשה לנו לתפוש.

2. שהמדע ימצא פתרון. יש לנו ציפייה כי התקדמות המדע תאפשר לטפל בכל בעיה, כולל התחממות כדור הארץ. אנחנו מבינים שרעידות אדמה ואסונות טבע אחרים אינם בשליטתנו, אך מצפים להתרעה מוקדמת, לפחות. כך שבהחלט ייתכן כי גם אלה המבינים שיש סיכון בהתחממות הווה, מאמינים כי המדע ימצא לכך פתרון בבוא העת.

3. אפקט הצופה מהצד. תופעה מעולם הפסיכולוגיה החברתית שמתגברת ככל שהקהל "המתבונן" באירוע גדול יותר. אירוע גלובלי מאפשר להסיר אחריות אישית גם מפ"רטים וגם מקהילות ומדינות, כי בטח משהו כבר מטפל בזה. הפרט מסיר אחריות ומגלגל למדינה, המדינה יכולה לגלגל את האחריות למדינות אחרות, עשירות ומזהמות יותר.

4. מניעה מול טיפול. בתחומים רבים יעיל יותר לעסוק במניעה במקום בטיפול. עם זאת, הרפואה המונעת רשמה הצלחות חלקיות בתחומים ממוקדים כגון עישון, ושימוש באמצעי מניעה כדרך להתגוננות מאידס. תחומים רבים נמצאים עדיין בטיפולן של מערכות הבריאות והענישה, אף שניתן היה לחסוך כסף בעזרת השקעה בחינוך. לבני אדם אין מוטיבציה לעסוק במה שלא מאיים עליהם באופן מיידי.

5. הדחקה והכחשה. כדי לא לעסוק במניעה של בעיות טרם התרחשו, עלינו להפעיל מנגנוני הגנה מוכרים. הדחקה היא שכחה מוחלטת של האופן שבו בעיה עלולה להשפיע עלי. הכחשה עוסקת לפעמים בהסתברויות. גם מי שלא מדחיקים את העובדה כי ההתחממות יש השפעה שלילית, עלולים לגבש עמדה נגד השפעתה השלילית עליהם.

6. הרס עצמי. בני אדם הם יצורים מורכבים ובעלי מוטיבציות אנושיות מגוונות. אחד המנגנונים המורכבים להבנה בפסיכולוגיה של בני האדם הוא היכולת להרס עצמי. לאנשים, למשפחות, לארגונים ולעמים יש יכולת לפעול באופן לא רציונלי ובאופנים התורמים להשמדת העצמי, הקהילה

אירוע בסדר גודל גלובלי מאפשר להסיר אחריות האישית גם מפרטים וגם מקהילות ומדינות כי בטח משהו כבר עושה משהו בעניין. הפרט מסיר אחריות ומגלגל למדינה, המדינה יכולה לגלגל את האחריות למדינות אחרות: עשירות ומזהמות יותר